

Hållbarhetsregler för leverantörer

Genom att leverantören skriver under affärsavtalet intygas att leverantören, och eventuella underleverantörer, följer de krav som är formulerade i detta dokument *Hållbarhetsregler för leverantörer*.

Syfte

Dessa hållbarhetsregler är ett resultat av Försäkringskassans ambition att skapa ett aktivt samarbete med våra leverantörer. Genom att aktivt främja god affärssed och lagefterlevnad med respekt för mänskliga rättigheter, affärsetik och miljö vill vi bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Omfattning

Försäkringskassan är en av landets största myndigheter och ansvarar för en stor del av de offentliga trygghetssystemen. Försäkringskassan kan genom sin stora köpkraft, främja en hållbar samhällsutveckling. En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov¹.

När Försäkringskassan genomför upphandlingar och inköp av varor och tjänster vill vi bidra till en social utveckling¹ genom att ställa krav på grundläggande mänskliga rättigheter och arbetsvillkor. Ekonomisk¹ utveckling innebär att göra bra affärer tillsammans med leverantörer som har kontroll över sin produktionskedja. Ekologisk¹ utveckling innebär att vi arbetar för att minska utsläpp till luft, vatten och mark och strävar mot effektiv resursanvändning.

Försäkringskassans leverantörer ansvarar för att respektera och informera/utbilda om dessa hållbarhetsregler i sin egen verksamhet och leverantörskedja. Leverantören är skyldig att rapportera eventuella avvikelser/överträdelser av *Hållbarhetsregler för leverantörer*.

Varor och tjänster som levereras till Försäkringskassan ska vara framställda och/eller utföras under förhållanden som är förenliga med:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)
- ILO:s åtta kärnkonventioner nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182
- FN:s barnkonvention, artikel 32
- Det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- Den arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet
- Den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- FN:s deklaration mot korruption.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)

Leverantören ska stödja och respektera mänskliga rättigheter

Leverantören har ett ansvar för att respektera och främja de mänskliga rättigheterna både inom den egna verksamheten och i leverantörskedjan*.

Leverantören ska försäkra sig om att den inte medverkar, direkt eller indirekt, till kränkningar av mänskliga rättigheter. Detta inkluderar även då leverantören underlåter att ställa frågor om kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller drar nytta av kränkningar som begås av någon annan.

Leverantören ska ha rutiner för att utvärdera risken för att de genom sin verksamhet medverkar till kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

ILO (Internationella Arbetsorganisationens åtta kärnkonventioner om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och FN:s barnkonvention)

Ingen förekomst av barnarbete (ILO 138 och 182, FN:s barnkonvention artikel 32)

Barnarbete får inte förekomma och leverantören har ett ansvar för att utveckla socialt och ekonomiskt hållbara alternativ (t.ex. utbildning) till barnarbete i de fall det förekommer.

Med barnarbete avses all ekonomisk aktivitet som utförs av en person i skolpliktig ålder eller yngre. Ingen arbetstagare får vara under 15 år (eller 14 år om den nationella lagstiftningen tillåter detta), eller yngre än minimiåldern för arbete, om denna ålder överstiger 15 år.

Ungdomar mellan 15 och 18 år får arbeta med icke-farliga arbetsmoment, under förutsättning att de uppnått legal ålder för att arbeta samt har fullgjort nationell skolplikt.

Om barnarbete upptäcks, är det leverantörens ansvar att agera utifrån barnets bästa samt hitta lämpliga lösningar i samråd med barnet och barnets familj.

Ingen förekomst av tvångsarbete (ILO 29 och 105)

Att utnyttja någon form av tvångs- eller straffarbete accepteras inte.

Med tvångsarbete avses arbete eller tjänster som utförs genom hot om straff eller liknande och som inte utförs på frivillig basis. Tvångsarbete, inklusive slavarbete, kontraktsarbete eller ofrivilligt fängelsearbete får inte förekomma. Allt arbete ska vara frivilligt, och arbetstagaren ska ha rätt att sluta sitt arbete efter en rimlig uppsägningstid.

I Hållbar utveckling, som bl. a definierats av Brundtlandrapporten (1987), vilar på tre ben: ekonomisk, ekologisk och social utveckling.

*Fritt ur FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948).

Ingen förekomst av diskriminering och trakasserier (ILO 100 och 111)

Diskriminering på grundval av etnisk tillhörighet, kön, civilstånd, graviditet, religion, socialt eller etniskt ursprung, nationalitet, funktionsnedsättning, politiska åsikter, fackligt engagemang eller sexuell orientering får inte förekomma.

Med diskriminering avses åtskillnad av arbetstagare som inte grundar sig på meriter eller kvaliteter, utan innebär särbehandling på osakliga grunder. Leverantören ska verka för mångfald och lika möjligheter i verksamheten.

Det får inte förekomma trakasserier i verksamheten.

Med trakasserier avses när arbetstagare utsätts för hård eller omänsklig behandling, däribland sexuella trakasserier eller någon form av psykisk eller fysisk bestraffning.

Föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar (ILO 87 och 98)

I länder där föreningsrätten är begränsad eller under utveckling, ska leverantören medverka till att anställda får möta företagsledningen för att diskutera löne- och arbetsvillkor utan negativa konsekvenser.

Leverantören förväntas erkänna och respektera arbetstagares (och arbetsgivarens) rätt att organisera sig, ansluta sig till organisationer de själv önskar delta i, samt rätten att förhandla kollektivt.

Med föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar avses formaliserade och/eller icke formaliserade samarbeten för att främja och försvara egna intressen i arbetslivet och i förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Lagstiftning

Leverantören måste minst uppfylla lokala lagar och föreskrifter i de länder där de bedriver sin verksamhet.

Löner och arbetstid

Lön betalas direkt till arbetstagaren på överenskommen tid och till fullo. Leverantören ska verka för att levnadslöner betalas till de anställda, och får i inget fall betala mindre än den nationellt/lokalt lagstadgade minimilönen.

Övertidsersättning ska betalas ut och tydligt specificeras i lönebeskedet. Arbetstagarna ska ha minst en vilodag i veckan. Veckoarbetstiden får inte överstiga de lagliga gränserna eller 60 timmar i veckan, inklusive övertid.

Ledighet, inklusive semester, helgdagar, sjukledighet och föräldraledighet ska ersättas i enlighet med nationell lagstiftning.

Arbetsmiljön ska vara säker och hygienisk (ILO 155 och 170)

Med säker och hygienisk arbetsmiljö avses att arbetstagaren ska, då den befinner sig på en plats som arbetsgivaren har direkt eller indirekt kontroll över, garanteras att vara fri från eller skyddas mot förhållanden som kan utgöra en fara för arbetstagarens fysiska och/eller psykiska hälsa. Arbetstagaren som arbetar i leverantörens

verksamhet ska erbjudas en säker och hälsosam arbetsmiljö där förebyggande åtgärder, som minimerar skador och hälsorisker ska vidtas. Arbetsgivaren ansvarar för att alla anställda har tillgång till toaletter och rent dricksvatten.

Anställda ska få utbildning om de eventuella hälsorisker som arbetet kan medföra, inklusive brandsäkerhet, farliga arbetsmoment och första hjälpen.

Arbetsgivaren ska, så långt det är möjligt, tillhandahålla relevant skyddsutrustning och se till att relevant information om arbetsvillkor, hälsa och säkerhet på de anställdas språk finns lättillgänglig på arbetsplatsen. I de fall anställda inte kan tillgodogöra sig skrivna texter ansvarar arbetsgivaren för att säkerställa att alla anställda får ta del av information som berör dem.

Nödutgångar ska vara tydligt markerade och upplysta och får inte vara blockerade. Utrymningsövningar och testning av brandlarm ska genomföras regelbundet.

Miljö

Leverantörer ska bedriva sin verksamhet med hänsyn till miljön och följa lokal och nationell miljölagstiftning. Genom att ha rutiner för att identifiera, mäta och följa upp sin miljöpåverkan ska leverantören arbeta med att ständigt förbättra sin miljöprestanda och minimera resursförbrukning och utsläpp. Leverantören ska sträva mot ett livscykelperspektiv avseende miljöpåverkan från produkter och tjänster, och ska ställa miljökrav på underleverantörer.

FN:s deklaration mot korruption

Leverantören får inte direkt eller indirekt erbjuda eller ge otillbörlig betalning eller annan ersättning till någon person eller organisation i syfte att erhålla, behålla eller styra affärer eller få annan otillbörlig fördel inom ramen för sin verksamhet.

Leverantören får inte direkt eller indirekt begära eller acceptera någon form av otillbörlig betalning eller annan ersättning från tredje part som kan påverka objektiviteten vid affärsbeslut.

Efterlevnad

Öppenhet i leverantörskedjan krävs för att kunna garantera att *Hållbarhetsregler för leverantörer* efterlevs. För att kunna följa upp detta kommer Försäkringskassan att göra särskild avtalsuppföljning vad gäller *Hållbarhetsregler för leverantörer*, begära in dokumentation, utföra revisioner på plats, granska och godkänna åtgärdsplaner och kontrollera implementeringen av dessa. Leverantörer uppmanas att vidta lämpliga åtgärder för att innehållet i denna *Hållbarhetsregler för leverantörer* implementeras i den egna verksamheten liksom i leverantörskedjan.

Om leverantören avviker ifrån villkoren i *Hållbarhetsregler för leverantörer*, och om förbättringar inte sker inom en överenskommen period, kan Försäkringskassan komma att avsluta det affärsmässiga samarbetet.

Uppdatering

Hållbarhetsregler för leverantörer kommer att uppdateras om och när det är relevant.

Rapportera Överträdelser

Brott mot *Hållbarhetsreglerna för leverantörer* kan rapporteras på något av följande sätt.

E-post: f.hk.sakerhetsstaben@forsakringskassan.se

Post: Försäkringskassan
Säkerhetsstaben
103 51 Stockholm